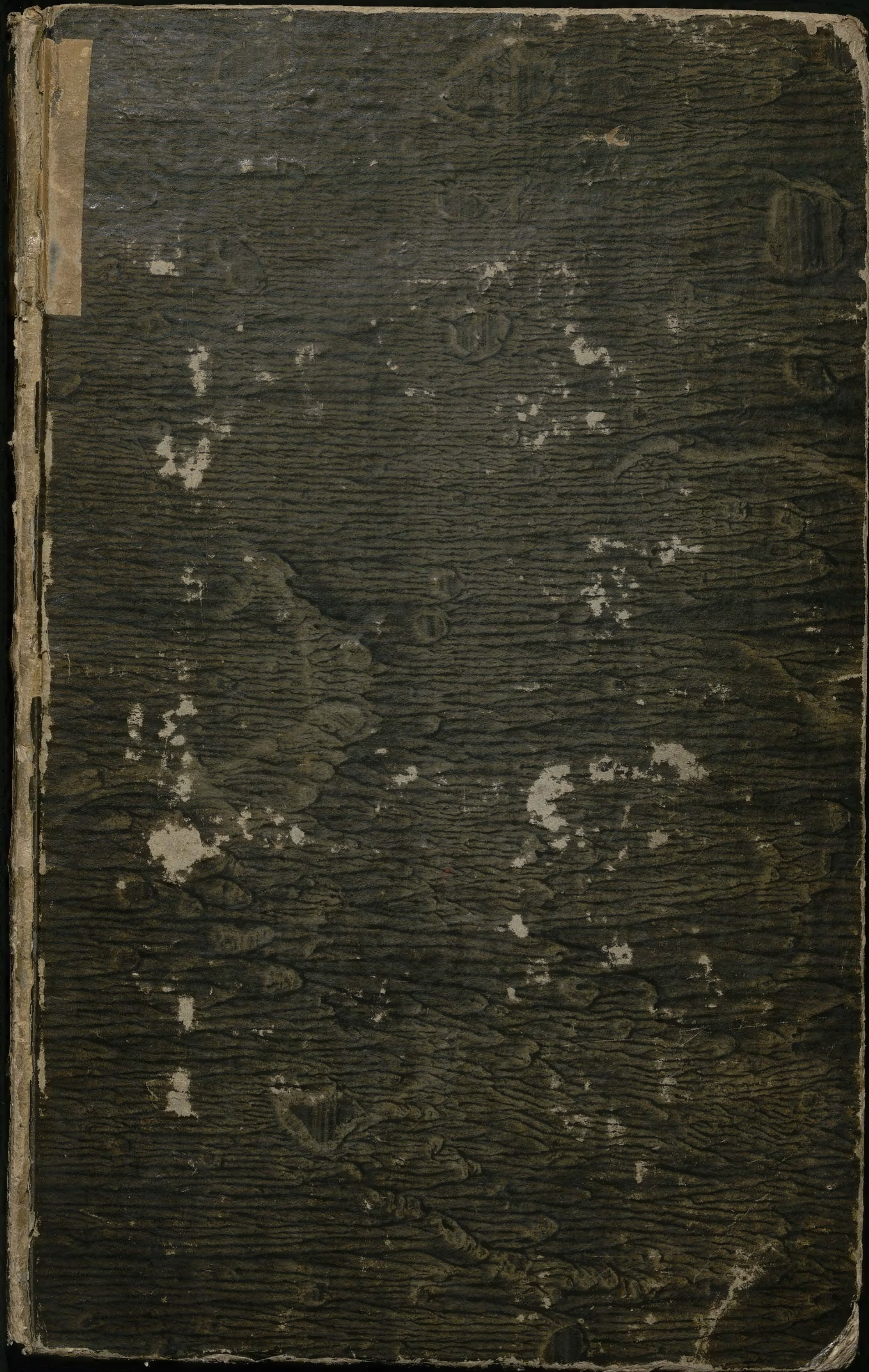

V
B J
C
8957

RELACYA
JAŚNIE WIELMOŻNEGO
GORZEWSKIEGO,
STOLNIKA Y POSŁA POZNANSKIEGO,

Jako Delegowanego do examinowania czynności Rady Nieustaiącey przed Stanami Rzeczy-Pospolitey miana na Dniu 23 Października R. 1786.

NAYIASNIEYSZY KROLU P. M. MIŁOSCIWY

PRZESWIETNE ZGROMADZENIE RZECZY-POSPOLITEY STANY.

Włożony na Nas Delegowanych obowiązek do przeyrzenia i rozpoznania dwuletnich działań Rady Nieustaiącey, iako przyięliśmy z chęcią dla przysługi publiczney, tak staraliśmy się we wszystkich Punktach wiernie go dopełnić. Wiara poprzysiężona, zaufanie Narodu, charakter Obywatelski, były nam powodem do iak naypilnieyszego wglądania w Jey czynności. Niemożna inaczey mowić, tylko żeśmy znaleźli w Osobach też Naywyższą po Seymie Magistraturę składaiących, dobrą chęć i chwalebne usiłowanie o pożytki Kraiowe. Winienem za tym i zwłaszsnego Przekonania, a tym bardziey z mocy daney Sobie od Woiewodztw Instrukcyi znieść uroczyste dziękczynienie do Tronu Waszey Krolewskiey Mości Pana Mego Miłościwego, za usilne Jego około Dobra Powszechnego staranki, szczegulniey w przeciągu tych dwoch lat podeymowane, a ktore tym iaśniey Nam Delegowanym podpadły pod Oczy patrząc się w Dzieiach teyże Rady na troskliwość Waszey Krolewskiey Mości, o odwrocenie grożącego nam głodu, przez opatrzne założenie Magazynow zbożowych, na wspaniałe Skarbu Litewskiego z swych dochodow zastąpienie w Summie 199449. Złotych, dla zapłaty żołdu Woysku Litewskiemu, na pożyteczne z Dworem Petersburgskim negocyowanie, końcem ułatwienia zyskownego handlu przez Herson,

na dawanie pomocy i ratunku uciśnionym przez mocnych Sąśiadow Obywatelom, ile słabość poniżoney (z żalem to przychodzi wymowić) Rzeczy-Pospolitey dozwoliła, a ktora (że tak rzekę) w każdym oznacza się kroku.

Lecz od smutnego wyobrażenia tego umysłowi Obywatelskiemu, wolę odwrocić Myśl Moię, pragnąc raczey pomnożyć moc dziękczynienia Waszey Krolewskiey Mości przez instrukcyą Mi nakazaną, za podwyższenie Xiążęcia Jegomości Prymasa do naypierwszego po Tronie dostoieństwa, tudzież za oddane Krzesło Kasztelanii Krakowskiey Xięciu Jegomości Jabłonowskiemu, iako też za pierwszych dziś w Senacie Wielko-Polskim zasiadaiących Mężow poważenia Obywatelskiego, ze wszech miar godnych, J. W. Mielżyńskiego Poznańskiego, Xcia Jmci Sulkowskiego Kaliskiego i Kęszyckiego, Gnieznińskiego Woiewodow; Sprawiedliwy ten nadgrody wymiar znakomitym w Oyczyznie zasługom, nietylko powszechne w Sercach Obywatelow Wielko-Polskich sprawuie ukontentowanie; lecz oraz ożywia w nich Ducha Ambicyi Szlachetney, wskazuie Im drogę do chwały, zaszczepia ochotę do usług publicznych, natęża Umysł iakby tych zacnych Mężow, idąc torem w pełnieniu Obowiązkow cnotliwego Obywatela, stać się można Krolowi miłym, Oyczyznie użytecznym.

Wracam się teraz do Rady, bo ten iest cel Delegacyi Moiey, ztąd Publiczność żąda odemnie Sprawy. Niemogę ubliżyć Radzie tego Swiadectwa, że się zawsze przykładała chętnie do zbawiennych Jego Krolewskiey Mości dla Narodu zamiarow, a między inszemi dowodami będzie w swoim czasie czytany w Izbie Poselskiey Departamentu Policyi Proiekt, końcem podzwignienia podupadłych Miast i Miasteczek, tudzież podobny Departamentu Woyskowego, uprzątaiący zawady i trudności do nayłatwieyszego i nayminiey Kraiowi uciążliwego rekrutowania sposobu. Protokuły teyże Rady okazały się porządnie i doskonale ułożone, iako Dzieła zacnego Jey Sekretarza Jegomości Xiędza Naruszewicza, światłem swoim Honor Narodowi czyniącego, a szacowną nader pracą Dzieie Polskie zaszczycaiącego. Rowna należy zaleta i Jegomości Panu Dziedużyckiemu Pisarzowi Wielkiemu Litewskiemu w Departamencie Spraw Cudzoziemskich, w charakterze Sekretarza pilnie pracuiącego.

Lecz iak wszystkie Ludzkie Ustawy i przedsięwzięcia zupełnie doskonałe bydź niemogą, tak i ta Magistratura mogła uchibić czasem celu i zamiarow swoich. Omyłki są powszechną przywarą Naszą, od ktorych i naylepszym Duchem tchnący, Obywatele niezawsze są wolnemi; Trafiło się więc i Radzie zgrzeszyć; ale zapewne nie Umysłem zgrzeszenia,

nie celem gwałcenia Praw Naszych i powinności Swoich. Wszakże nie myślę onę tu wymawiać, a tym bardziey usprawiedliwiać iey zdrożeń, do ktorych rozpoznania byłem wezwany. Wiem co powinien Obywatel dla Obywatelow; ale i to wiem co powinien dla Prawdy i Słuszności. Niechcę iey ani Sprawiedliwey nieoddać Pochwały, ani ią od wszelkiey wyimować przygany. Rezolucya Rady o Sepeatkach, aby Im wolno było rozrządzać do upodobania własnym Maiątkiem, obiaśniona iest wprawdzie poniższą Rezolucyą, iż się to tylko rozumieć ma, gdy Mąż przez poprzednią ugodę da Jey tę władzę. Wszakże ta poprawa w tenczas dopiero stała się, kiedy iuż pierwsza Rezolucya niektorych Obywatelow szkody nabawiła, kiedy Mężow prerogatywy nadto iasnym Prawem zabespieczone, poniosły uszczerbek i zgwałcenie, kiedy się iuż po stracie uskarzali Ci, ktorzy przez takową Rezolucyą zostali uciśnieni. Każe nam się Instrukcya o uchylenie iedney i drugiey Rezolucyi usilnie starać w tych wyrazach: *Aby krok tak nieprzyzwoity z Obrębow Prawa wyszły, gorszych w dalszym czasie za sobą niepociągnął skutkow.* Do tey Protokuł dokładnie i pracowicie spisany przez Jegomości Pana Wizkiego Kolegę Naszego okaże, i każdemu na widok wystawi Jey czyny; Tam będą wytknięte nie tylko zaniesione do Nas przeciw Niey zażalenia, lecz i uwagi gdzieby sobie nad przepis pozwoliła, gdzieby Nam niedość dostateczne do usprawiedliwienia Siebie dała przyczyny, gdzieby występowała z Granic, ktorych nigdy dosyć Obywatelska troskliwość obwarować niezdoła. Ten Nam się zdał nayprzyzwoitszy sposob do oszczędzenia wycieńczonego iuż nadto czasu, gdzieby iednak w iakowych Okolicznościach dokładnieysze tłomaczenie potrzebne było, ostrzegam Sobie wolne do materyi przymowienie się.

Wspaniała iuż i pamiętna w Dzieiach Narodowych ku powiększeniu sił Rzeczy-Pospolitey, Ofiara tak przykładnego Obywatela Jaśnie Wielmożnego Woiewody Ruskiego, Generała Leutenanta Dywizyą Ukraińską Komenderuiącego, przezorne Jego starania dla zasłony Kraiu opatrzną strażą i osobistym azardem od rozchodzącego się Powietrza, wymaga po Nas oświadczenia prawdziwey Serc Obywatelskich wdzięczności. Czują Obywatele Wielko-Polscy co winni są Cnocie i Gorliwości, a w Obliczu Rzeczy-Pospolitey przez Nas wybranych od Siebie Posłow, powtarzaią Powszechne dziękczynienia, ktore się tak znakomitemu Mężowi od czułych Umysłow przynależą.

Arbitralne rozgraniczenie Sląska od Polski, gdzie mocnieyszy Prawo dawał, a słabszy przyimować ie musiał z milczeniem, przez co Maiątki zasłużonych Obywatelow znacznie uszczuplone zostały, gdy iuż dobroczyn-

ne Jego Krolewskiey Mości i pełne łaskawości zastanowiło Serce, iako mamy dowod w zbawiennych Jego na Seym teraźnieyszy Propozycyach, każe Mi się ieszcze Instrukcya usilnie doprasząć; aby Ciż nieszczęśliwi Wspoł Ziemianie rownie łaskawe do Proiektu obmyślenia Im nadgrody u Prześwietnych Seymuiących Stanow, znaleźli przychylenie. Obywatele, ktorych smutne zdarzenie pod Obce zaiglo Rządy, tey przynaymniey doświadczaią rożnicy. iż za pewną z dochodow Swoich opłatą, zostali przy własności i użytku Swych fortun. Ci zaś iedno i drugie bez nadziei powrotu na zawsze utraciwszy, do Waszey tylko Prześwietne Stany pozostała Im droga litości. Jegomość Pan Kwilecki Starosta Wschowski w teyże samey Graniczney z Sląskiem Kommissyi, przez kilkanastomiesięczny przeciąg, z pilnością pracuiący, gdy ofiarowaney Sobie przez Radę z extraordynaryinych Expens nadgrody, zdięty miłością usługi Publiczney przyiąć niechciał, zasłużył Sobie tym bardziey na powszechną u Narodu zaletę, z tak słusznego więc powodu, odważam się z chęcią polecić Go dobroczynnym Waszey Krolewskiey Mości Pana Mego Miłościwego, i Prześwietnych Stanow Względom.

W WARSZAWIE

w Starym Mieście pod Nrem. 58.

w Drukarni PIOTRA DUFOUR, Konsyliarza Nadwornego J. K. MCI i Dyrektora Drukarni Prześwietney Szkoły Rycerskiey, Uprzywileiowanego na *AWISKI*, czyli *DONIESIENIA TYGODNIOWE*.

